

Áttekintés

OECD Gazdasági Kilátások: 2003 évfolyam,

június, 73. szám, 1. kiadás

Overview

OECD Economic Outlook: June No. 73 Volume 2003 Issue 1

Hungarian translation

Az Áttekintések az OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az Online Könyvesboltban (www.oecd.org/bookshop) díjmentesen állnak rendelkezésre.

Ez az Áttekintés nem hivatalos OECD fordítás.

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSI ÉS FEJLESZTÉSI SZERVEZET

Szerkesztői cikk: folyamatos, de nem látványos fellendülés

Mióta a legutóbbi, OECD Gazdasági Kilátások című publikációnk hat hónappal ezelőtt megjelent, az OECD-n belüli növekedés nem bizonyult kielégítőnek. Az Egyesült Államok fellendülése még mindig törekeny, és a vártnál valamivel gyengébb, míg az euró-zóna gazdaságai nagymértékben alulmúlták a már eleve szerény előrejelzéseket. Japánban az export és a befektetések élénk ingadozásaiból nem alakult ki valódi fellendülés.

Ennek az új gazdasági gyengülési hullámnak számos oka van, melyeknek jelentőségét nem könnyű értékelni.

Az olajárak miatti aggodalom, nyugtalanság a küszöbönálló háború miatt, a terrorizmustól és a járványoktól való félelem, a nemzetközi politikai vezetés iránti bizalomvesztés... Számos, úgynevezett geopolitikai és pszichológiai tényező van, amely nyilvánvaló szerepet játszott az üzleti és fogyasztói bizalom nemrég bekövetkezett gyengülésében.

E zavaró elemeknek még a nyilvános vitákban való nyomasztó jelenlétük ellenére sem lenne szabad háttérbe szorítani olyan fontos gazdasági kérdéseket, melyek a világgazdaság fellendülését formálják majd. Irak lendületes újjáépítése, és egy biztonságosabb világ irányában elért haladás nyilvánvalóan hasznos lenne, ezen fejlemények azonban csak akkor eredményeznek erőteljes fellendülést, ha visszaáll az alapul szolgáló megfelelő mértékű gazdasági lendület. E lendület pedig azon múlik, hogy az OECD-gazdaságok milyen mértékben számolták fel a korábbi egyensúlyhiányokat (túlzott mértékű befektetések, felduzzasztott részvényárak, a mérleg kár- és kockázatveszélynek kitett eszközei...), valamint, hogy a gazdaságpolitika részéről mekkora támogatásban részesülnek.

Az általános bizonytalanság és a jelenlegi hatékonyságbéli gyengeség ellenére a jelen Kilátások mégis a folyamatos, ha nem is látványos világgazdasági fellendülést tartja a legvalószínűbbnek. Jóllehet a recesszióba való visszaesést nem lehet teljesen kizárni, ennek valószínűsége azonban továbbra is csekély.

E lassú, de semmi esetre sem katasztrófális gazdasági forgatókönyv a jelenlegi kockázati tényezők gondos értékelésén alapul. Az utóbbi időben bekövetkezett geopolitikai fejleményeket figyelembe véve úgy tűnik, hogy a legkritikusabb kockázatforrás jelentősége mostanára csökkent. A háború befejeződésével és az iraki olajmezők biztosításával egy olajválság által kiváltott nyílt világgazdasági recesszió fenyegetése szűnt meg. A még mindig bizonytalan gazdasági környezetről alkotott homályos képzetek egy bizonyos ideig azonban még tovább élhetnek, meghosszabbítva a kivárá magatartást a befektetések és a főbb tartós fogyasztási cikkek vásárlása terén.

A gazdaság frontján folyamatosan eltávolítottak olyan akadályokat, amelyek korábban a fellendülés útjában álltak. Különösen érvényes ez a beruházási keresletre. Az Egyesült Államokban a kezdeti be nem fektetett tőkemennyiséget nagyrészt felszámolták, a beruházások stabilizálódtak, ezáltal kiküszöböltek egy olyan tényezőt, mely a növekedést rendkívül hátrányosan befolyásolta. A beruházási kereslet jelenleg jobb helyzetben van, így átvehetné a a stafétabotot a fogyasztói kereslettől. Általában az Európában felhalmozott árukészletek nem tekinthetők jelentőseknek és fontos szerepet játszhatnak a gazdaság újraindításában. Általánosabban szólva, az OECD-térségben a költségvetési és monetáris feltételek elég kedvezőek ahhoz, hogy egy kezdődő fellendülést támogassanak.

Kevésbé pozitív mozzanat, hogy a háztartások keresletének fellendülése valószínűleg eltart egy ideig, mivel a bérből és fizetésből élők még mindig aggódnak a kedvezőtlen munkaerő-piaci változások miatt, a lakástulajdonosoknak pedig - különösen az Egyesült Királyságban és az Egyesült Államokban - elképzelhető, hogy a lakáspiacon bekövetkező, árcsökkenést előidéző változásokkal kell szembenézniük.

A korábbi, aránytalanul nagy befektetésekből örökölt gyenge mérlegek szerkezeti átalakítása szintén tompíthatja a fellendülést. Lehet, hogy ez nem csak az amerikai és brit háztartásokra, hanem azokra az európai üzleti vállalkozásokra is vonatkozik, ahol a profitok elmaradnak és az eladósodás magas szintet ért el. A túlzott mértékű tőkeáttételre szembeszökő példát találunk a telekommunikációs szektorban, mely a jelen Kilátások IV. Fejezetében kerül részletesebb elemzésre. Bármennyire is jelentősek az aktuális pénzügyi nehézségek, nem szabad, hogy ürügyként szolgáljanak a gazdasági reformok késleltetésére és a telekommunikációs piacok további megnyitására hátráltatására.

A telekommunikációs szektor példáján túllépve, a politikusok számára az egyik kihívást az jelenti, hogy eltökélten kell előrehaladniuk a gazdasági reformokkal anélkül, hogy megvárják a teljes körű fellendülés megvalósulását. Olyan „kettős rendeltetésű” stratégiára van szükség, melynek alapján a hatóságok készen mutatkoznak rövidtávú beavatkozásra, egy esetleges gyengülés esetén ismét támogatva a gazdaságot, ugyanakkor hosszú távú iránymutatást és szabályozást nyújtanak a gazdaság szereplőinek a bizalom helyreállítása érdekében.

Elsőként a makroökonómia irányelveit vizsgálva úgy tűnik, hogy az automatikus stabilizátorok alkalmazásán kívül kevés hely maradt a költségvetéspolitikai manőverek számára. 2003-ban az OECD-n belüli költségvetési hiány el fogja érni a a GDP 3,5%-át. Ez a feltűnő rosszabbodás az adóbevételek ciklikus gyengeségéből ered, ugyanakkor tükrözi az ennek alapjául szolgáló állami pénzügyek helyzetének komoly romlását is, melynek orvoslása időt és erőfeszítéseket igényel majd. E nagyfokú deficit hirtelen kialakulása a legaggasztóbb, mivel számos országban a népesség öregedésével összefüggésben egyébként is jelentős hiányok várhatók a nyugdíj- és az egészségügyi rendszer reformjának lassú üteme miatt. Számos országnak valóban kevés egyéb lehetősége van, minthogy haladéktalanul elkezdje költségvetési helyzetének megszilárdítását. A megfontolt költségvetési politika ugyancsak lényeges szerepet játszik a stabilizációs irányelvek követése során, mivel segíthet megelőzni a hosszú távú kamatlábak idő előtti emelkedését.

Ebben az összefüggésben tehát a monetáris politika van a legjobb helyzetben ahhoz, hogy a fellendülést irányítsa. Míg jelenleg úgy tűnik, hogy a monetáris feltételek jól alkalmazkodnak az Egyesült Államokban tapasztalható konjunkturális helyzethez, az euró-zónában jelentős könnyítés indokolt, mivel ott a következő néhány negyedév során, míg a maginfláció lassulóban van, a növekedés a lehetőségek alatt maradhat. Japánban erőteljesebb likviditási intézkedések ajánlatosak, a pénzügyi szektor határozott átszervezésével kombinálva.

A gazdaság lendületének visszanyerése érdekében, számos OECD-országban lényeges szerepet játszik majd a gazdasági reform iránti újult elkötelezettség. A gazdasági reformok továbbra is rendkívül indokoltak a nagyobb európai országokban és Japánban, mivel ezek az országok a nyolcvanas években már nem érték el az Egyesült Államok egy főre eső GDP értékét, és a kilencvenes években a második világháború óta először teret vesztek. A jelen Kilátások V. Fejezetében kerülnek összegzésre azok a területek, melyekre hangsúlyt kell fektetni.

Ugyanazon reformok, melyek középtávon fellendítik a potenciális növekedést, rövidtávon növelhetik a gazdaságok rugalmasságát is a konjunkturális ingadozásokkal szemben. Talán nem véletlen egybeesés - amint e jelentésben is szerepel -, hogy ugyanazok az országok növekedtek a leggyorsabban az elmúlt évtized során, amelyek a legkönnyebben viselték el a megrázkódtatásokat. Azok az országok pedig, melyek hosszú távon a legrosszabbul teljesítettek, az elmúlt három év során a trendtől való legjelentősebb eltérést tapasztalták.

A hosszú távú iránymutatás számos országban ambiciózus növekedési programok kitűzését és végrehajtását jelenti. Ezen programok céljai az amerikai vállalati irányítás javításától az európai és japán foglalkoztatottság és termelékenység növeléséig széles skálán mozognak. Németországban, ahol a strukturális gyengeségek az erőteljes fellendülés útját állják, most éppen egy olyan, a munkaerőpiacokra és a társadalombiztosítási intézményekre összpontosító, ambiciózus reformtervet tárgyalnak, mely teljes körű végrehajtása esetén elősegítheti a gazdaság növekedési potenciáljának felszabadítását.

Egy olyan időszakban, melyet a diplomáciai súrlódás, és a kollektív kormányzás iránti bizalomvesztés jellemez, a kereskedelmi tárgyalások előrehaladása úgyszintén fontos lesz. Általánosabban véve, a nemzetközi gazdasági integráció fenntartására és megszilárdítására tett erőfeszítések továbbra is lényegesek a világkonjunktúra érdekében. Az OECD által a közelmúltban végzett empirikus kutatás - melynek eredményei a jelen Kilátások VI-VIII. fejezeteiben kerültek összegzésre - megmutatja, hogyan lehet elősegíteni a közvetlen külföldi befektetéseket a szabályozói keretek javításával. A világ gazdasági rendszerének a megerősített biztonság révén való fenntartása természetesen meghatározó jelentőségű, azonban a tőke és az ahhoz kapcsolódó tudás és szakértelem áramlásának elősegítése érdekében tett határozott intézkedések ugyancsak alapvető fontosságúak.

2003. április 16.

Jean-Philippe Cotis
vezető közgazdász

Ez az *Áttekintés* egy OECD kiadvány kivonatos fordítása, mely eredeti formájában a következő angol és francia címen került publikálásra:

OECD Economic Outlook: June No. 73 Volume 2003 Issue 1

Perspectives économiques de l'OCDE: juin n° 73 Volume 2003-1

© 2003, OECD.

Az OECD kiadványai és az *Áttekintések* a www.oecd.org/bookshop/ címen állnak rendelkezésre.

*Írja be az "overview" szót a "Title search" mezőbe az Online Könyvesbolt honlapján vagy írja be a könyv angol címét (az *Áttekintések* az eredeti angol nyelvű könyvhöz vannak csatolva).*

Az *Áttekintések* készítését a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság jogi és fordítási csoportja végzi.

E-mail: rights@oecd.org / Fax: +33 1 45 24 13 91

© OECD, 2003

Ez az *Áttekintés* abban az esetben reprodukálható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.